

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายใน

และประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนของ

สหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด

โดย

นางสาวถนอมจิตต์ ท้าวแคนคำ

พฤศจิกายน 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : อาจารย์ศิริพร กิรติการกุล

ภาควิชา/คณะ

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสถาบันสหกรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายในของสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด 2) ประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด 3) ปัญหาและอุปสรรค ในการระดมเงินทุนภายใน เพื่อเสนอแนะแนวทาง และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ systematic random sampling ได้ตัวอย่างจำนวน 284 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสถาบันสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด ในช่วงปีการผลิต 2539 - 2543 เครื่องมือสถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ค่าร้อยละ, Weight mean score (WMS) , Pearson's Product Moment Correlation Coefficient และ Chi-Square ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจและสถาบันสหกรณ์กับการระดมเงินทุนภายในของสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด พบว่า มีปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจและสถาบันสหกรณ์ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน หนี้สินของครัวเรือน ความพึงพอใจของสมาชิกต่อวิธีการระดมทุนภายในของสหกรณ์ และความศรัทธา

ต่อฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายในด้าน
 ทุนเรือนหุ้น ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายในของสหกรณ์ด้าน
 ทุนเรือนหุ้นแต่อย่างใด

ส่วนการระดมเงินทุนภายในด้านเงินรับฝาก พบว่า ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ
 และสถาบันสหกรณ์ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับ
 การระดมเงินทุนภายในของสหกรณ์ด้านเงินรับฝาก ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการ
 ระดมเงินทุนภายในของสหกรณ์ด้านเงินรับฝากแต่อย่างใด

ประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด จาก
 การวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของเงินทุน พบว่า สหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด จัดหาเงินทุน
 ของสหกรณ์จากแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เป็นส่วนใหญ่ โดยได้จากผลการดำเนินงานที่มี
 ผลกำไรทุกปี, จากการรับฝากเงินและการเพิ่มหุ้นของสมาชิก มีทางใช้ไปของเงินทุนในด้าน
 การจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกมากที่สุด รองลงมาได้แก่การจ่ายเงินปันผลตามหุ้น การจ่ายเงินเฉลี่ยคืน
 ตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ และการจ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิก ผลต่างของแหล่งที่มา
 และทางใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ก่อให้เกิดเงินทุนสุทธิเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ย 5 ปี เท่ากับร้อยละ
 24.41 ของแหล่งที่มาของเงินทุน

ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน วิเคราะห์จากความสามารถในการ
 หากำไรของสหกรณ์ และประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนของสหกรณ์ พบว่า ในระหว่างปี
 2539 – 2543 สหกรณ์มีความสามารถในการหากำไรเป็นประจำทุกปี มีค่าเฉลี่ย 5 ปีเท่ากับ
 ร้อยละ 28.52 และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เฉลี่ย 5 ปี เท่ากับร้อยละ 5.19 กล่าวคือ
 ในระยะเวลา 5 ปี สหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด นำเงินทุนที่มีอยู่ไปใช้ในการดำเนินงาน
 ก่อให้เกิดรายได้ทุก 100 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้วสหกรณ์จะมีผลกำไรจำนวน 28.52 บาท
 และจากเงินลงทุนที่ใช้ในการบริหารทุก 100 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนจำนวน 5.19 บาท

การวัดประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนของสหกรณ์ไปหมุนเวียนในการดำเนินงาน
 ก่อให้เกิดรายได้ พบว่า สหกรณ์มีประสิทธิภาพสูงในการใช้สินค้ำคงเหลือและสินทรัพย์ถาวร
 ในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดรายได้ และมีประสิทธิภาพต่ำในการใช้สินทรัพย์รวม เงินสด
 และลูกหนี้เงินกู้ในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดรายได้

ปัญหาและอุปสรรคในการระดมเงินทุนภายในของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกเห็นว่าความห่างไกลจากสหกรณ์และการคมนาคมไม่สะดวก สหกรณ์ขาดการวางแผนในการระดมหุ้นอย่างจริงจัง ไม่สามารถถอนได้ในระหว่างปี สหกรณ์ขาดการประชาสัมพันธ์ สมาชิกไม่เข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ ไม่เข้าใจถึงประโยชน์และความจำเป็นของการเพิ่มหุ้นกับสหกรณ์ สมาชิกขาดความมั่นใจในฐานะการเงินของสหกรณ์ ไม่มีสิ่งจูงใจในการระดมเงินฝาก การฝากเงินในธนาคารมีความปลอดภัยมากกว่า และผลผลิตของสมาชิกไม่ดี สมาชิกมีค่าใช้จ่ายสูงและภาระในครอบครัวของสมาชิกมีมาก จึงไม่มีเงินทุนในการเพิ่มหุ้นและฝากเงินกับสหกรณ์

แนวทางแก้ไข สมาชิกเห็นว่ารัฐบาลควรให้การสนับสนุนในด้านการอบรมฝึกอาชีพเพื่อเสริมสร้างรายได้ สหกรณ์ควรมีการจัดชั้นของสมาชิกเพื่อจูงใจให้สมาชิกรนำเงินมาซื้อหุ้นและฝากเงินกับสหกรณ์ ในด้านการประชาสัมพันธ์ สหกรณ์ควรเรียกประชุมประธานกลุ่มเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการประชาสัมพันธ์ข่าวของสหกรณ์แก่สมาชิก

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

FACTORS RELATED TO THE CAPITAL MOBILIZATION
AND CAPITAL MANAGERIAL EFFICIENCY OF
SANSAI AGRICULTURAL COOPERATIVE, LTD.

By

THANOMJIT TAODANKUM

NOVEMBER 2001

Chairman: Siriporn Kiratikrankul

Department/ Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this study were to investigate (1) social, economic and cooperative institution factors related to the capital mobilization of Sansai Agricultural Cooperative, Ltd.; (2) capital managerial efficiency of Sansai Agricultural Cooperative, Ltd.; and (3) problems concerning internal capital mobilization and solutions to the problems. The data for the crop years 1996 – 2000 were collected by means of interview schedules from 284 samples of the cooperative's members selected by systematic random sampling. The statistics used were percentage, Weight Mean Score (WMS), Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Chi-Square.

The results revealed that certain social, economic and cooperative institution factors related to the internal capital mobilization of Sansai Agricultural Cooperative, Ltd. i.e. household incomes, household expenses, household liabilities, the members' satisfaction with the internal capital mobilization and faith in capital management staff were significantly correlated with the internal capital mobilization but other factors were not correlated.

Household incomes and expenses were found to be correlated with saving mobilization, but the other factors were not.

In terms of capital managerial efficiency, the cooperative obtained its capital from internal sources i.e. its annual profits, the members' deposits, and increase in the members' shares. The cooperative's expenses were mostly the members' loans, followed by the members' dividends, and refunds on the members' shares when they resigned. The difference between incomes and expenses resulted in an average increase in net capital of 24.41%.

The investment return analysis showed that, during the years 1996 – 2000, the cooperative had an average annual profit of 28.52% and an investment return of 5.19%. This means the cooperative used 100 baht of capital to generate income, making a net profit of 28.52 baht and every 100 baht used for management resulted in a return of 5.19 baht.

The cooperative was found to have high efficiency in using inventory and fixed assets, but low efficiency in using total assets, cash and receivables, to generate incomes.

Problems concerning the internal capital mobilization were inconvenient communication; lack of internal capital mobilization planning; members' inability to withdraw their shares during the year; lack of public relations; members' lack of understanding of cooperative principles, advantage of increasing their shares and lack of confidence in the cooperative's financial situations; no incentive for depositing money with the cooperative; and members' low production and high expenses.

To solve the problems, vocational training should be provided by the government to increase the members' incomes. The members should be encouraged by the cooperative to buy shares and deposit money with the cooperative. The cooperative should also call for monthly meetings of group leaders to disseminate information about the cooperative.